

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน Factors Affecting Personnel's Life Quality in Private Higher Education Institutions

สุภาวดี ศิริวัฒน์

Suphawadee Siriwat

ชัยวุฒิ จันมา

Chaiwut Janma

พิศมัย จารุจิตติพันธ์

Pisamai Jarujittipant

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

North Bangkok University

E-mail: suphawadee.si@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตและวิเคราะห์เส้นทางปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนโดยมีระเบียบวิธีการวิจัยคือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคคลที่ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เส้นทาง ผลการวิจัยพบว่า

บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และการวิเคราะห์เส้นทางพบว่า บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีคุณภาพชีวิตในระดับสูง และโมเดลเส้นทางปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 1.930$, $df = 1$, $\chi^2/df = 1.930$, $P\text{-value} = 0.165$, $CFI = 0.999$, $TLI = 0.991$, $RMSEA = 0.013$, $RMR = 0.02$) โดยคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ได้รับอิทธิพลรวมสูงสุดจาก พฤติกรรมการจัดการทางการเงิน (0.700) รองลงมาคือพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน (0.390) ทศนคติต่อการจัดการทางการเงิน (0.386) ตามลำดับ

ผลการวิจัย ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีอิทธิพลเชิงบวก 3 ตัวแปร คือ ด้านทัศนคติต่อการจัดการทางการเงิน ด้านพฤติกรรมการจัดการทางการเงิน ด้านพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน ซึ่งเป็นตัวแปรในโมเดลเส้นทางปัจจัยอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้ร้อยละ 67 ($R^2 = .67$)

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีอิทธิพล; คุณภาพชีวิต; สถาบันอุดมศึกษาเอกชน

Abstract

This research aimed to examine the factors affecting life quality and analyze the path affecting personnel's life quality in private higher education institutions. The research methodology included the sample group of the research, that is, 400 personnel working in private higher education institutions by using the simple random sampling. The instrument used for data collection was questionnaire and the statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and path analysis. The research results showed that the overall opinion of the personnel on the level of factors affecting personnel's life quality in private higher education institutions was at the high level. The path analysis showed that personnel's life quality in private higher education institutions was at the high level and the overall path model of factors affecting personnel's life quality in private higher education institutions was consistent with the empirical data ($\chi^2 = 1.930$, $df = 1$, $\chi^2/df = 1.930$, $P\text{-value} = 0.165$, $CFI = 0.999$, $TLI = 0.991$, $RMSEA = 0.013$, $RMR = 0.02$). Overall, personnel's life quality in private higher education institutions are most influenced by financial management behaviors (0.700), followed by financial planning behaviors (0.390) and financial planning behaviors (0.386), respectively.

The research concluded that there were three factors positively affecting personnel's life quality in private higher education institutions, that is, attitudes towards financial management, financial management behaviors, and financial planning behaviors, which were the variables of the path model explaining 67% of the variance of personnel's life quality in private higher education institutions. ($R^2 = .67$)

Keywords: Affecting factors; life quality; private higher education institutions

บทนำ

ในอนาคตสังคมไทยจะมีสัดส่วนคนสูงอายุมากขึ้น เมื่อเทียบกับกลุ่มคนวัยทำงาน และจะมีอายุยืนขึ้น บุคคลวัยทำงานที่สามารถทำงานหารายได้มาช่วยเหลือจุนเจือผู้สูงอายุนั้นมีแนวโน้มลดลง ในขณะที่ภาระค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูผู้สูงอายุกลับเพิ่มมากขึ้น เพราะวัยสูงอายุโดยส่วนใหญ่จะไม่มีรายได้หรือมีน้อยแต่ยังคงมีรายจ่ายเพื่อใช้ในการดำรงชีพซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและส่งผลกระทบต่อสังคมในระยะยาวในการจัดหากองทุนมาเลี้ยงดูผู้สูงอายุในขณะที่รัฐบาลก็มีข้อจำกัดในการแบกรับภาระเลี้ยงดูผู้สูงอายุสวัสดิการภาครัฐไม่เพียงพอต่อการใช้จ่าย ค่ารักษาพยาบาลที่สูงขึ้นด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยขึ้น ดังนั้นจึงมีหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเห็นความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องช่วยกันสนับสนุนหาแนวทางให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคคลในวัยทำงานเพื่อจะได้ตระหนักถึงการเตรียมพร้อมที่จะต้องวางแผนในด้านต่าง ๆ ให้เพียงพอกับความต้องการสำหรับอนาคตในวัยเกษียณของแต่ละคน (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2561: ออนไลน์)

คุณภาพชีวิต เกี่ยวกับการดำรงชีวิตที่ดีและมีความสุข จากการมีรายได้สะสม/มีความมั่นคงทางการเงินมากเพียงพอโดยไม่ต้องพึ่งพาทางการเงินจากบุคคลอื่น ของบุคลากรที่ทำงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยพิจารณาจากการมีความสุขด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม (Whool - Bref) ซึ่งส่งผลให้บุคลากรมีการเตรียมความพร้อมที่จะต้องวางแผนในด้านต่าง ๆ ให้เพียงพอกับความต้องการสำหรับอนาคต

ฉะนั้นเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีองค์ประกอบที่สำคัญในแต่ละด้านที่มีความสัมพันธ์กัน จึงเป็นสิ่งที่ควรตระหนักและดำเนินการเพื่อยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างมีความสุขให้กับบุคลากรมากยิ่งขึ้น นั่นคือ การสร้างทัศนคติต่อการจัดการทางการเงิน เพื่อให้มีพฤติกรรมจัดการทางการเงิน พฤติกรรมวางแผนการเงินบุคลากรมีการดำรงชีวิตที่ดีและมีความสุข และมีความมั่นคงทางการเงินมากเพียงพอโดยไม่ต้องพึ่งพาทางการเงินจากบุคคลอื่น นั้นแสดงออกถึงคุณภาพชีวิต

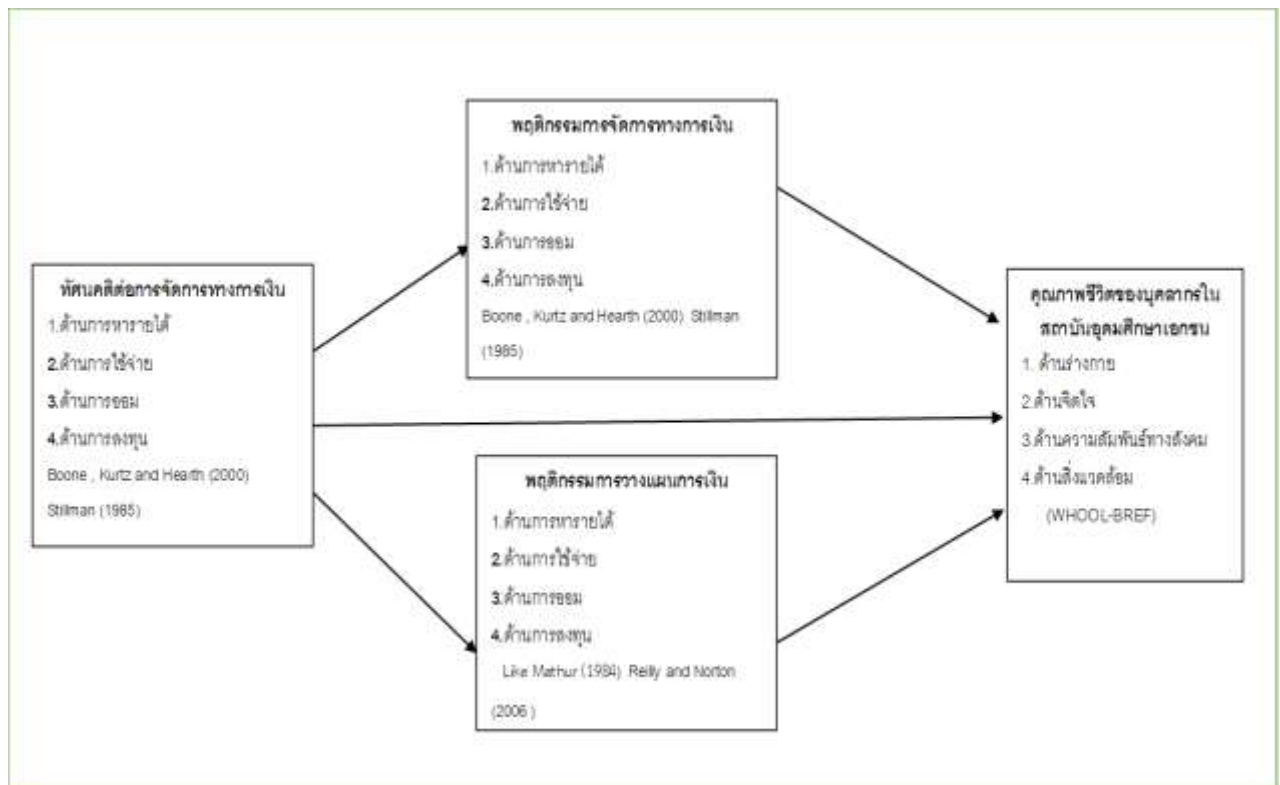
ตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยเอกชน ปี พ.ศ.2512 นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นในการเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทร่วมในการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา (รายชื่อสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย 2562 : ออนไลน์) แต่เงินรายได้พิเศษต่ำกว่าข้าราชการและยังไม่ได้รับสิทธิประโยชน์และสวัสดิการ ต่าง ๆ เช่น ค่ารักษาพยาบาล เงินบำเหน็จบำนาญ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ เหมือนที่ข้าราชการได้รับ ที่สำคัญคือ "ความไม่มั่นคง" เพราะเป็นระบบสัญญาจ้างหรือสัญญารายปีบุคลากรสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จึงต้องวางแผนชีวิตตนเองให้ดีว่าจะทำอย่างไรต่อไปในอนาคต (อาจารย์มหาวิทยาลัยไทยต้องปรับตัว พัฒนาตัวเอง และเตรียมตัวทำงาน, 2562 : ออนไลน์) ด้วยความไม่แน่นอนของชีวิตการทำงาน เศรษฐกิจ ชีวิตทางสังคม ภาวะเงินเฟ้อ ที่เพิ่มสูงขึ้นจึงส่งผลต่อปัจจัยต่างๆในการดำรงชีพ บุคลากรสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจึงควรให้ความสำคัญกับการวางแผนและการจัดการทางการเงินตั้งแต่เนิ่นๆ เพราะจะเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงการมีคุณภาพชีวิต มีอิสรภาพทางการเงิน เป็นแบบอย่างในการใช้ชีวิตที่ดีอย่างมีสติและไม่ประมาท

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า นักวิจัยยังคงให้ความสนใจและดำเนินการศึกษาวิจัยในหัวข้อเกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนสอดคล้องกับงานวิจัย

ของ และสอดคล้องแนวคิดทฤษฎีการวางแผนทางการเงินได้ Like Mathur (1984) Reilly and Norton (2006)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
2. เพื่อวิเคราะห์เส้นทางปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

สมมุติฐานของงานวิจัย

1. ทัศนคติต่อการจัดการทางการเงินมีอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
2. พฤติกรรมจัดการทางการเงินมีอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
3. พฤติกรรมการวางแผนทางการเงินมีอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
4. ทัศนคติต่อการจัดการทางการเงินมีอิทธิพลทางต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่งผ่านพฤติกรรมจัดการทางการเงิน
5. ทัศนคติต่อการจัดการทางการเงินมีอิทธิพลทางต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่งผ่านพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ บุคคลที่ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สังกัดสมาคมสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย จำนวน 64 สถาบัน มีอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บุคคลที่ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สังกัดสมาคมสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย จำนวน 64 สถาบัน มีอายุตั้งแต่ 45 ปี จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-State Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม สร้างขึ้นจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้ออกแบบสอบถามให้สอดคล้องกับการวิจัย โดยมีการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1. ศึกษา เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ
2. ศึกษาการสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ให้ครอบคลุมเนื้อหา
3. เมื่อได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แนะนำ ตรวจสอบความเรียบร้อยนำแบบสอบถามไป

หาคุณภาพเครื่องมือ

4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลอง (Try-out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (α - Coefficient) ของคอนบราค

5. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการจัดการทางการเงิน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมจัดการทางการเงิน

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมวางแผนทางการเงิน

ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

สำหรับการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence Index: IOC) อยู่ระหว่าง .60 – 1.00 และสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient, α) (Cronbach, 1951) อยู่ระหว่าง .938-.944

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยนำแบบสอบถามไปสอบถามบุคคลที่ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สังกัดสมาคมสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย จำนวน 400 คน เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำนวณค่าสถิติพื้นฐาน โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์เส้นทาง (Path analysis) หาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิต	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านทัศนคติต่อการจัดการทางการเงิน (A)	3.71	.608	มาก
ด้านพฤติกรรมจัดการทางการเงิน (B)	3.60	.659	มาก
ด้านพฤติกรรมวางแผนทางการเงิน (C)	3.70	.781	มาก
ด้านคุณภาพชีวิต (D)	4.02	.713	มาก
รวม	3.76	.572	มาก

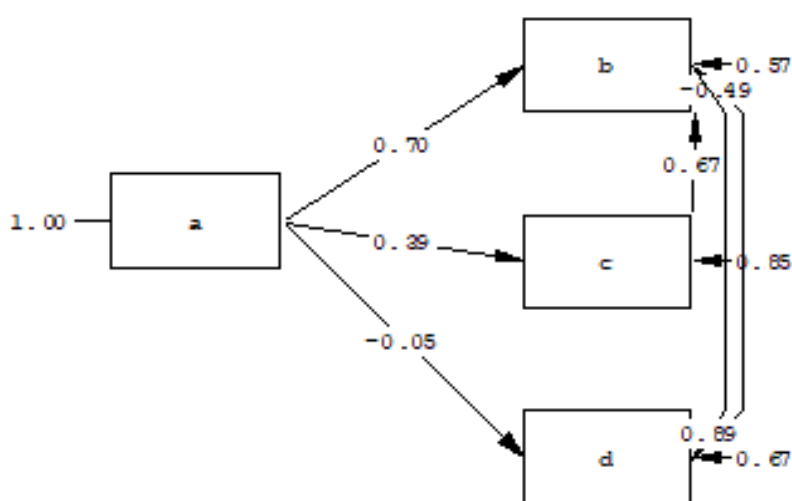
จากตารางที่ 1 พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D.= 0.572) เมื่อพิจารณารายด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยที่สุด ด้านคุณภาพชีวิตมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D.= 0.713) รองลงมา คือ ด้านทัศนคติต่อการจัดการทางการเงิน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D.= 0.608) และด้านที่น้อยที่สุด คือ ด้านพฤติกรรมจัดการทางการเงินมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$, S.D.= 0.659) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์เส้นทางปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

จากการวิเคราะห์เส้นทางปัจจัย (Path analysis) ผู้วิจัยได้ทำการปรับรูปแบบโดยพิจารณา จากดัชนีปรับรูปแบบและจากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผลจากการปรับรูปแบบทำให้รูปแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยพิจารณาจากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความตรงของรูปแบบ ได้แก่ ค่า $\chi^2 = 1.930$, df = 1, $\chi^2/df = 1.930$, P-value = 0.165, CFI = 0.999, TLI = 0.991, RMSEA = 0.013, RMR = 0.02 ค่า χ^2/df มีค่าน้อยกว่า 2 ค่าดัชนี CFI และ TLI ที่มีค่าเข้าใกล้ 1 ค่าดัชนี RMSEA มีค่าต่ำกว่า 0.05 และ RMR มีค่าต่ำกว่า 0.05

ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ในการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม Lisrel ถือว่ารูปแบบนั้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ดังนั้นผลการวิเคราะห์ครั้งนี้จึงยอมรับสมมติฐานหลักที่ว่าเส้นทางปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือรูปแบบมีความตรงนอกจากนี้ตัวแปรด้านทัศนคติต่อการจัดการทางการเงิน ด้านพฤติกรรมการจัดการทางการเงิน ด้านพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน ซึ่งเป็นตัวแปรในโมเดลเส้นทางปัจจัยอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้ร้อยละ 67 ($R^2 = .67$) ดังแสดงใน ภาพที่ 2

Chi-Square=0.00, df=0, P-value=1.00000, RMSEA=0.000

ภาพที่ 2 โมเดลเส้นทางปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

เมื่อพิจารณาขนาดอิทธิพลของเส้นทางปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จากภาพที่ 1 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ขนาดอิทธิพลจำแนกตามตัวแปร ดังนี้คุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้รับอิทธิพลรวมสูงสุดจาก พฤติกรรมการจัดการทางการเงิน (0.700) รองลงมาคือพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน (0.390) ตามลำดับ

ขนาดอิทธิพลทางตรงที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่าทัศนคติต่อการจัดการทางการเงิน ไม่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน แต่ด้านพฤติกรรมการจัดการทางการเงิน พฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีรายละเอียดดังนี้

พฤติกรรมกรรมการจัดการทางการเงิน มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยค่าสัมประสิทธิ์ขนาดอิทธิพลของด้านทัศนคติต่อการจัดการทางการเงินเท่ากับ 0.700 ($p < .001$) หมายความว่าผู้ที่มีพฤติกรรมกรรมการจัดการทางการเงินสูงจะมีคุณภาพชีวิตสูง

พฤติกรรมกรรมการวางแผนทางการเงินมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยค่าสัมประสิทธิ์ขนาดอิทธิพลของการมองโลกในแง่ดีเท่ากับ 0.390 ($p < .001$) หมายความว่าผู้ที่มีพฤติกรรมกรรมการวางแผนทางการเงินสูงจะมีคุณภาพชีวิตสูง

สำหรับอิทธิพลทางอ้อมพบว่า ทัศนคติต่อการจัดการทางการเงิน มีอิทธิพลทางอ้อมต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เป็นอิทธิพลทางอ้อมที่ส่งผ่านตัวแปรพฤติกรรมกรรมการจัดการทางการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยค่าสัมประสิทธิ์ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.432 ($p < .001$) หมายความว่า ผู้ที่มีทัศนคติต่อการจัดการทางการเงินสูงจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่สูงด้วย

ตารางที่ 3 ขนาดอิทธิพลของเส้นทางปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ตัวแปรปัจจัย	A			B		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE
B	0.70*	-	0.70*	-	-	-
C	0.39*	-	0.39*	0.67*	-	0.67*
D	-0.046	0.432*	0.386*	0.096*	-	0.096*

หมายเหตุ TE=ผลรวมอิทธิพล IE=อิทธิพลทางอ้อม DE=อิทธิพลทางตรง

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์จากภาพที่ 2 ผลการวิเคราะห์พบว่า ทัศนคติต่อการจัดการทางการเงิน พฤติกรรมการจัดการทางการเงิน พฤติกรรมการวางแผนทางการเงินมีความสัมพันธ์กัน คือ ทัศนคติต่อการจัดการทางการเงิน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการจัดการทางการเงิน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .57 ทัศนคติต่อการจัดการทางการเงิน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการวางแผนทางการเงิน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .85 ทัศนคติต่อการจัดการทางการเงิน มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิต โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .67

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่จะอภิปรายผล ดังนี้

ด้านทัศนคติต่อการจัดการทางการเงินมีอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 สอดคล้องแนวคิดทฤษฎีการจัดการทางการเงิน Boone , Kurtz and Hearth (2000) Stillman (1985) กล่าวคือการที่บุคลากรของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีรายได้จากเงินเดือนประจำ จากการหารายได้ที่เพิ่มมากขึ้นด้วยการทำอาชีพเสริม เช่น จากการสอนพิเศษ การเป็นวิทยากร เพื่อให้มีเงินเหลือเก็บออมและมีรายได้เพียงพอในการใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวัน การจัดสรรเงินส่วนที่เหลือจากการใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวันไปสร้างผลตอบแทนที่สูงกว่าการออม คือการลงทุนในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ การซื้อสลากออมสินและพันธบัตรรัฐบาล ที่มีความเสี่ยงสูงกว่าแต่สร้างความคุ้มค่าของการลงทุน สรุปได้ว่าเมื่อบุคลากรมีทัศนคติในการจัดการทางการเงินที่ดีแล้วก็จะส่งผลให้คุณภาพชีวิตของบุคลากรสูงขึ้นตามไปด้วย

ด้านพฤติกรรมการจัดการทางการเงินมีอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ.01 สอดคล้องกับแนวคิดสอดคล้องแนวคิดทฤษฎีการจัดการทางการเงินได้ Boone ,Kurtz and Hearth (2000) Stillman (1985) และสมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์และคณะ (2561) กล่าวคือ บุคลากรทำงานเพื่อให้มาซึ่งรายได้ที่เพิ่มขึ้นนอกเหนือจากเงินเดือนประจำ และทำอาชีพเสริมเพื่อให้เพียงพอในการดำรงชีวิต ควรมีการจัดสรรเงินรายได้ที่มีอยู่เพื่อการใช้จ่าย ให้เกิดความมั่นคงทางการเงิน การจัดสรรเงินรายได้เพื่อการใช้ในยามฉุกเฉิน ใช้ในการเก็งกำไร รวมทั้งการควบคุมค่าใช้จ่าย ด้วยวิธีการควบคุมตนเองให้ใช้จ่ายเงินตามความจำเป็น และบันทึกรายรับรายจ่ายเพื่อควบคุมรายจ่ายให้เหมาะสมกับรายได้การจัดสรรเงินรายได้เพื่อเก็บสะสมไว้ เพื่อใช้ประโยชน์ในอนาคต การจัดสรรเงินรายได้เพื่อสร้างผลตอบแทนให้มากขึ้นกว่าการนำเงินไปฝากธนาคาร มองการลงทุนที่หลากหลาย เช่น การซื้อ/การลงทุนในพันธบัตรรัฐบาล สลากออมสินและ หุ้นกู้อื่น ๆ ของรัฐบาล การซื้อ/ลงทุนในกองทุนรวม การซื้อ/ลงทุนในทองคำ การซื้อ/ลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ ผลตอบแทนที่จะได้รับและความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น ความรอบคอบ เหตุผล รวมทั้งการตั้งเป้าหมายในการลงทุน สรุปได้ว่าเมื่อพฤติกรรมการจัดการทางการเงินที่ดีแล้วก็จะส่งผลให้คุณภาพชีวิตของบุคลากรสูงขึ้นตามไปด้วย

ด้านพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ.01 สอดคล้องแนวคิดทฤษฎีการวางแผนทางการเงินได้ Like Mathur (1984) Reilly and Norton (2006) กล่าวคือ บุคลากรที่มองถึงความมั่นคงทางการเงิน โดยการหารายได้ ที่เป็นเงินเดือนประจำและรายได้ที่นอกเหนือจากเงินเดือนโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินจากรายได้ในแต่ละเดือน มีการเก็บสะสมเงินในหลายรูปแบบ ช่องทางที่หลากหลายโดยคำนึงถึงผลตอบแทนที่จะได้รับและความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งกำหนดเป้าหมายในการเก็บสะสมเงิน การจัดสรรเงินรายได้ในการซื้อหลักทรัพย์ต่างๆ มากกว่า 1 ช่องทางเพื่อกระจายความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งการตั้งเป้าหมายในการลงทุน เพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้นและเพียงพอในการดำรงชีวิต เพื่อใช้ประโยชน์ในอนาคต และ

ให้เกิดความมั่นคงทางการเงินในการดำรงชีวิต สรุปได้ว่าเมื่อด้านพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินที่ดีแล้วก็จะส่งผลให้คุณภาพชีวิตของบุคลากรสูงขึ้นตามไปด้วย

การวิเคราะห์เส้นทางปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต

ดังนั้นผลการวิเคราะห์ครั้งนี้จึงยอมรับสมมติฐานหลักที่ว่าเส้นทางปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือรูปแบบมีความตรงนอกจากนี้ตัวแปรด้านทัศนคติต่อการจัดการทางการเงิน ด้านพฤติกรรมการจัดการทางการเงิน ด้านพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน ซึ่งเป็นตัวแปรในโมเดลเส้นทางปัจจัยอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้ร้อยละ 67 ($R^2 = .67$)

เมื่อพิจารณาขนาดอิทธิพลของเส้นทางปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จากภาพที่ 1 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ขนาดอิทธิพลจำแนกตามตัวแปร ดังนี้คุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ได้รับอิทธิพลรวมสูงสุดจาก พฤติกรรมการจัดการทางการเงิน (0.700) รองลงมาคือพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน (0.390) ทัศนคติต่อการจัดการทางการเงิน (0.386) ตามลำดับ

ขนาดอิทธิพลทางตรงที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่าทัศนคติต่อการจัดการทางการเงิน ไม่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน แต่ด้านพฤติกรรมการจัดการทางการเงิน พฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีรายละเอียดดังนี้

พฤติกรรมการจัดการทางการเงิน มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยค่าสัมประสิทธิ์ขนาดอิทธิพลของด้านทัศนคติต่อการจัดการทางการเงิน เท่ากับ 0.700 ($p < .001$) หมายความว่าผู้ที่มีพฤติกรรมการจัดการทางการเงินสูงจะมีคุณภาพชีวิตสูง

พฤติกรรมการวางแผนทางการเงินมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยค่าสัมประสิทธิ์ขนาดอิทธิพลของการมองโลกในแง่ดีเท่ากับ 0.390 ($p < .001$) หมายความว่าผู้ที่มีพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินสูงจะมีคุณภาพชีวิตสูง

สำหรับอิทธิพลทางอ้อมพบว่า ทัศนคติต่อการจัดการทางการเงิน มีอิทธิพลทางอ้อมต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เป็นอิทธิพลทางอ้อมที่ส่งผ่านตัวแปรพฤติกรรมการจัดการทางการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยค่าสัมประสิทธิ์ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.432 ($p < .001$) หมายความว่า ผู้ที่มีทัศนคติต่อการจัดการทางการเงินสูงจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่สูงด้วย

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยในครั้งนี้เสนอแนะให้กับสถาบันอุดมศึกษาเอกชนควรส่งเสริมและมุ่งเน้นให้บุคลากรมีทัศนคติที่ดีต่อการจัดการทางการเงิน เพื่อก่อให้เกิดพฤติกรรมจัดการทางการเงิน พฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน และคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ดียิ่งขึ้น ดังต่อไปนี้

1. สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ควรมุ่งเน้นบุคลากรด้านการสร้างทัศนคติต่อการจัดการทางการเงินใน ส่วนของการออม โดยมุ่งเน้นให้บุคลากรมีการกำหนดเป้าหมายจำนวนเงินออมในและช่วงเวลา รวมถึงมุ่งเน้น การจัดเก็บเงินรายส่วนหนึ่งไว้ใช้จ่ายในยามจำเป็นที่มากขึ้น

2. สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ควรมุ่งเน้นบุคลากรด้านพฤติกรรมจัดการทางการเงิน ดในส่วนของ ค่าใช้จ่าย โดยเน้นให้บุคลากรในการจัดสรรเงินรายได้ที่มีอยู่เพื่อการใช้จ่ายในการซื้อสินค้าหรือการบริการ ต่างๆ ในการดำรงชีวิตประจำวัน เพื่อการใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน รวมถึงควรมีการบันทึกรายรับ-รายจ่าย เพื่อ ควบคุมรายจ่ายให้เหมาะสมกับรายได้

3. สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ควรมุ่งเน้นบุคลากรด้านพฤติกรรมวางแผนทางการเงินในส่วน ของ การลงทุน โดยเน้นให้บุคลากรควรมีการวิเคราะห์ และทบทวน ปรับแผนในการจัดสรรเงินรายได้ในการซื้อ หลักทรัพย์ต่าง ๆ ในรูปแบบ/ช่องทางที่หลากหลายมากกว่า 1 ช่องทาง เพื่อกระจายความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น อนาคตอย่าง

บรรณานุกรม

- สนทยา เขมวิรัตน์และดวงใจ เขมวิรัตน์.(2553).ได้ศึกษาการวางแผนทางการเงินของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- สนทยา เขมวิรัตน์. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการการเงินส่วนบุคคลของบุคลากร กลุ่ม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการเงิน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์และคณะ .(2561).การจัดการการเงินส่วนบุคคลกับความสุขด้านการเงินของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี.ปีที่ 12 ฉบับที่ 29 เดือนกันยายน – ธันวาคม 2561.
- มุกดา โควิทกุล .(2559). การจัดการการเงินส่วนบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมออม ของประชากร ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.
- Bernard J. Winger and Ralph R. Frasca. (2003). **Personal finance: an integrated planning approach**. Upper Saddle River, N. J.; Prentice Hall.
- Gitman, L.J. and Joehnk, M.D. (2005). **Personal Financial Planning**. Mason, OH: Thomson
- Hallman, V.G. and Rosenbloom, J.S. (2000). **Personal Finance Planning 6th edition**. USA: McGraw Hill Companies.
- Koh, B. and Fong, W. M. (2003). **Personal Finance Planning**. Singapore. Prentice Hall.
- Louis E. Boone, David L. Kurtz, Douglas Hearth. (2002). **Planning Your Financial Future 3rd edition**. London: Thomson/South-Western.
- Ming - Ming Lai and Wei – Khong Tan. (2009). An Empirical Analysis of Personal Financial Planning in an Emerging Economy. **European Journal of Economics, Finance and Administrative Sciences**. 16(1), 99 - 111.
- Reilley, F.K. and Norton, E. (2006). **Investments 7th edition**. Thomson South - Western,Toronto: Canada.
- WHO.(1994) . **The development of the World HealthOrganization Quality of Life Assessmentinstruments**. In: Orley J, Kuyken W, editor. Qualityof life Assessment: international perspectives.New York: Springer-Verlag; 1994.